

[Valdemar Sørensen.]

denne Ledighed sætter ind. Man brugte i Aaret før Krigen, efter Optællingerne fra November 1938 til November 1939, i alt 6 700 Lejligheder i Hovedstaden. Man brugte nøje det samme det foregaaende Aar. Men i det første Krigsaar er Forbruget af Lejligheder sunket ned til 3 700. Naar man saa undersøger, paa hvilket Tidspunkt af Aaret Bevægelsen særligt sætter ind — det kan man gøre ved at opløse Tallet og betragte det over to Halvaar —, vil man se, at i det første Halvaar, fra November til Marts, var Forbruget af Lejligheder i Hovedstaden 4 700, et forholdsvis stort Tal endda, medens Forbruget i andet Halvaar, April og Juli Kvartaler, faldt ned til minus 1 000 Lejligheder. Det vil altsaa sige, at Begivenhederne den 9. April her er sat ind med saadan Styrke, at man ikke alene slet ikke har haft Brug for Halvaarets Ledighedstal eller hele den Produktion paa 4 000 Lejligheder, som Halvaaret udviste, men tillige endogsaa har tømt 1 000 Lejligheder af dem, der hidtil har været beboet.

Vil man yderligere undersøge, hvordan det er gaaet til, kan man se paa Flytningstallene for Hovedstadskommunerne. Det viser sig, at i Aaret 1938—39, Aaret før Krigen, havde Hovedstaden, som den har haft i en Aarrække, et Flytteoverskud — det vil sige flere Tilflyttere end Fraflyttere — paa 3 500 Personer. I det første Krigsaar forvandlede dette Flytteoverskud sig til et Underskud paa 2 500, og det viser sig ligesom før, at det er Tiden efter April Maaned 1940, der giver det store Underskud paa Flytningerne, i April og Juli Kvartaler ikke mindre end 9 100 Personer; men da der var Flytteoverskud i det forrige Halvaar, nøjes vi med det omtalte Helaarsunderskud paa 2 500 Personer.

Det er da helt tydeligt, hvorfra dette Forhold stammer. Man kan ingenlunde sige, at det er overdreven Byggevirksomhed, der ligger til Grund for det store Ledighedstal, det har en ganske bestemt Oprindelse, og det vil naturligvis ændre sig, afhængigt af Følgerne af det, der er sket. Hvordan det vil ændre sig, er der ikke nogen der kan sige i Dag, men Tendensen i Flyttetallene i Oktober Kvartal er, at Fraflytningen falder, samtidig med at Tilflytningen falder. Det vil altsaa sige, at der er kommet en udlignende Faktor ind i Bevægelsen; hvor stor den kan blive i det Aar, vi nu er inde i, er ikke godt at vide, men naar man ser, at det, der skete ved Forvandlingen af Flytteoverskud til Flytteunderskud i det første Krigsaar, berøvede Grundejere og

Ejendomsbesiddere en Efterspørgsel svarende til 6 000 Personers Boligbehov — det gjorde det nemlig, idet man det foregaaende Aar havde et Flytteoverskud paa 3 500 —, kan man maaske haabe, at vi i Aar kan nøjes med et lignende Tab for Efterspørgselen.

Naar jeg ser paa, hvad dette betyder for 2 Værelser Lejligheder af den Type, jeg har for Øje, vil det sige, at vi i Aar skal bruge 2 200 2 Værelser Lejligheder i alt. Og undersøger jeg, hvor mange der skal være af den billigere Type for at svare til Befolkningens normale Indtægter, viser det sig, at 60 pCt. af dem skal være af de billigste Lejligheder for at dække den Befolknings Behov, hvis Skatteindtægter ligger under 3 000 Kr.

Det vil saaledes ses, at der skulde være 1 300—1 400 Lejligheder hertil, men hvor er de i Dag? Hvis jeg undersøger Ledighedstallet, er der af de ældre Aldersklasser af Ejendomme, Københavns gamle Bebyggelse og Bebyggelsen til 1930—31, 600 Lejligheder; nogle staa ledige, fordi de er ubrugelige eller skal rives ned. Maaske var der i det efterfølgende Byggeri nogle Kakkelvnslejligheder til 600 Kr., saa vi kan lade 600 staa som Udtryk for, hvad den Aldersklasse af Ledighed har at byde den Befolkning, der er henvist til de billigste Lejligheder. Og saa er der de 2 000 Lejligheder af 2 Værelser-Typen, som var under Opførelse i November 1940, men heraf er kun 1 000 med offentlig Understøttelse, og det er givet, at allerede i Bebyggelsen 1931—35 var 90 pCt. af de 2 Værelser Lejligheder, saaledes som det ærede Medlem Hr. Kristen Amby nævnte, moderne udstyret og for dyre. I de sidste Aar har Tilbøjeligheden til at modernisere ogsaa det billigste Byggeri været saa stor, at vi kun kan regne med et ganske lille Antal billige Lejligheder.

Desværre har denne Konkurrence om det bedst betalende Publikum, der har karakteriseret de sidste Aars Byggeri, i høj Grad gjort sig gældende ogsaa inden for det sociale Byggeri. Københavns almindelige Boligselskab har opført 300—400 Kakkelvnslejligheder til 600—700 Kr.; de ligger stærkt i Overkanten af, hvad Folk kan betale, men regner vi dem med og de 100 offentligt understøttede 2 Værelser Lejligheder, som var anmeldt i November 1940, men ikke paabegyndt, kommer man ikke engang op paa det normale Tal af 2 Værelser Lejligheder af den billige Type, som man skal bruge i Aar. Og Efterspørgselen gaar ikke ned; naar Priserne paa alt stiger, saaledes som de gør, vil Tilbøjeligheden til